

Tadej Golob
Leninov park

Ponedeljek

1. POGlavJE

Na steni je visela starinska ura z utežmi v obliki smrekovih storžev in, presenetljivo, kazala točen čas. Šest minut čez pol deseto. Njegov telefon je kazal dve minuti več, ampak nalašč, da ne bi zamujal.

Taras je sedel na stolu ob jedilni mizi pri odprtem oknu in skušal uloviti pihljaj vetra, ki bi moral vleči od tam, če ne bi bil zunaj zrak prav tako vroč, postan in negiben kot v stanovanju. Pravkar se je stuširal, a so se mu na čelu že začele nabirati kapljice potu, in kolikor se je poznal, se bodo te čez kakšno minuto združile in zapeljale čez lice in po vratu do majice ...

Vstal je in stopil do kuhinjskega korita, ki je z ozkim pomivalnim strojem in s steklokeramično ploščo z dvema gorilnikoma tvoril kuhinjski kot. Odrgral je dva lista z role papirnatih brisač in sedel nazaj na stol, vstal in stol še malo bolj približal oknu. Pravzaprav ni bilo nobene razlike, le da je zdaj bolje slišal hrup z ulice, pogovore, ki so spominjali na bučanje na slabo obiskani nogometni tekmi, na kateri lahko razločiš tudi posamezne glasove občinstva, kakšnih

smiselnih sporočil pa iz njih ne moreš razbrati. Ampak saj teh na nogometni tekmi in tudi v lokalih, kakršen je bil pod oknom tega stanovanja, niti ne pričakuješ.

Pravzaprav bi čas, vsaj približno, lahko določil že po tem, da je sonce, ki je bilo sredi junija najmočnejše, že pred nekaj časa zlezlo za Opero in so gostinci na Cankarjevi ulici dvignili še zadnje senčnike. S podobnim učinkom kot Taras nad njimi. Gosta, razbeljena sopara je z enako močjo kot prej pritiskala k tlom.

Ljubljana je, kot so poročali vsi, ki so se s tem ukvarjali, doživljala rekordno vroče poletje. Rekordno vroč začetek poletja, je ob tem večkrat pomislil Taras. Sredi junija so našteali že petnajst zaporednih dni s temperaturami, ki se čez dan niso spustile pod trideset stopinj, medtem ko so se sredi dneva večkrat približale štiridesetim, in kar je bilo prav tako hudo, če ne še huje – ni šlo za puščavske, suhe trideset plus. Vročina, ki je pokrila mesto, je prišla v oblaku sopare, in vsaj kar se tega tiče, so bile primerjave s Singapurjem tokrat na mestu. Bilo je – kot je dejal neki vremeinar na nacionalni televiziji, obupan nad tem, ker ni mogel postreči z obetavnejšo napovedjo – za crknit.

Šumenje iz kopalnice je utihnilo in čez čas se je med priprtimi vrati, ki so kuhinjo povezovala s hodnikom, prikazala temna Tinina glava in za njo golo telo, od katerega se je videlo malo, skoraj nič, pravzaprav samo vrat in ramena.

»Tako bom. Imaš čas za kavo?«

Pogledal je na uro, kot da ne bi pravkar, in prikimal.

»Petnajst minut.«

Pokimala je še ona in glava je izginila za vrati.

Ura na steni je še zmeraj kazala šest minut čez pol deseto. Tako kot pred tremi minutami, pred pol ure in tako kot bo čez eno uro. Bi mu to kot tistemu, ki ne verjame v naključja, moralo kaj povedati?

S še eno papirnato brisačo si je obrisal čelo. Sovražil je vročino in vse, kar je prinašala. Ni ga motilo, če je teklo z njega med tekom ali kolesarjenjem, motilo ga je, ko se je znašel v vrstah v trgovini ali na banki, ali ko se je sklonil nad vročo juho, ali pred ljudmi, kakršna sta bila Drvarič in Kristan. Če ne bi bilo Brajca, ki je bil še večji revež, bi si mislil, da je človek, ki vročino prenaša najslabše na svetu.

»Kaj, si rekel, bi mi rad pokazal?« je zavpila iz spalnice.

»Na hodniku v vrečki.«

Oblekla je kratke hlače in preveliko majico in takšna delovala skoraj kot študentka, pa niti ne tik pred diplomo. V rokah je držala Mercatorjevo vrečko, ki jo je obesil na kljuko v predsobi, in iz nje vlekla njegovo službeno beretto.

»Kaj pa, tole? Zakaj si tole prinesel s seboj?«

Taras je s palcem in kazalcem desne roke oblikoval pištolo, kot to storijo otroci v vrtcu, ko se igrajo ..., če se to danes še igrajo.

»Paf, paf ...«

»Paf, paf?«

»Letni načrt usposabljanja. Nisem je mogel pustiti v avtu.«

»A šele zdaj?«

»Prej nisem imel časa.«

Ni bil slab strelec, sploh takrat, ko je rad in veliko streljal, in še danes je solidno zadeval, čeprav so ga po štiridesetem začele zafrkavati oči, ostrenje med merkom in tarčo. Včasih se je ostrenje, izenačevanje ostrenja zgodilo tako hitro, tako samodejno, da se mu je zdelo, kot da ostro vidi oboje, tako cilj kot merek, danes pa ... ali eno ali drugo in med obema nekakšno počasno zumiranje. In če je prej vedel, kam pošilja devetmilimetrsko kroglo, je ta zdaj zapustila cev po nekakšni zenbudistični naj-bo-sila-s-teboj odločitvi. Nekam v meglo ali iz nje. Seveda so bili rezultati temu primerni.

Odložila je orožje na mizo in stopila do pomivalca, ga odprla in izvlekla iz njega posodo, v kateri je očitno namepravala skuhati kavo, natočila vanjo vodo in jo pristavila na manjšega od dveh krogov na kuhalni plošči. Sedla je na edini prosti stol ob majhni okrogli mizi.

»In kako ti je šlo?«

»Dovolj dobro, da sem opravil.«

Povedal je za rezultat.

»Trideset?! Na meji in deset točk slabše kot jaz!«

Smejala se je, in ko se je smejala, je bila nenavadno ljubka, ne samo lepa ali seksi. Zakaj že se je ob prvem srečanju spraševal, ali mu je všeč ali ne? Pogledal jo je, kot bi jo prvič videl, in zdelo se mu je, da je zardela.

»Kaj je? A je kaj narobe?«

Saj je vedela, da ni.

»Ti lahko dam nasvet? Kot kolega kolegu, policist policistu?«

»Policistki in kolegici.«

»Policistki in kolegici.«

»Prosim, kolega.«

»Ko gre za orožje, se ne zanašaj na strelske spretnosti. Te so relativno nepomembne. Itak ni nikoli tako, kot je na strelišču.«

Ko gre za orožje, so ljudje sposobni vseh mogočih neumnosti. Videl je že človeka, ki se je, ko je pri strelu prišlo do zastoja, obrnil k partnerju.

»Ne dela ...«

Verjetno je bil naboj nekvaliteten in še vlažen. Udarina igla je sicer opravila svoje delo, a je vžigalna kapica tlela, tlela in vžgala naboj točno takrat, ko se je cev namerila do levega pljučnega krila nič krivega opazovalca. Komaj so ga rešili.

»Aja? In na kaj bi se morala zanašati?« je vprašala.

»Na to, da moraš pištolo, ki si jo potegnil na plan, tudi uporabiti.«

Salutirala je.

»Razumem, gospod Eastwood.«

Vstala je in odšla do nadomestka džezve in zakuhala kavo. Oba sta vedela, da bo popil kavo, pogledal na uro in rekel, da mora iti, ampak za zdaj, ta trenutek, si je še privoščil pretvarjanje, da se mu ne mudi.

»Čeprav nisem prepričana, da ne gre nekako takole: Ko izvlečem pištolo, jo moram biti pripravljena uporabiti.«

»Ne.«

Mislila je, da bo pojasnil, vendar ni. Prijel je za pištolo na mizi in jo dvignil, poskušal izravnati roko, odnehal in jo položil nazaj na mizo.

»Zaradi komolca ne morem iztegniti roke.«

»Kako? Še zmeraj isto?«

»Isto. Včasih mislim, da je bolje ..., ampak ni. Isto.«

Ko je pred kakšno uro prožal naboj za nabojem, se mu je pred očmi meglilo od bolečin. Še dobro, da je zadel, kar je pač zadel. Pravzaprav ne bi opravił usposabljanja, če ne bi bilo Petriča, s katerim sta bila skoraj vrstnika in sta se poznala še s kadetske šole. Gledal je, kako se muči, ga potem potrepljal po rami, stopil na njegovo mesto in sprožil tri strele v črno. Točno toliko, kot je potreboval za uspešno.

»Saj bo,« je rekla in postavila na mizo dve skodelici.

»Ampak to ni to, kar sem ti hotel pokazati. Glej!«

Iz vrečke je potegnil okroglo, ploščato srebrno reč.

»A je to ...?« je vprašala. »Kako smo že temu rekli?«

»*Discman*. Po moje je bil prekratek čas v uporabi, da bi dobil slovensko ime. Zadnjič sem premetaval neko ropotijo in naletel nanj.«

»In kaj je tako nenavadnega na tem?«

Saj sam ni vedel. Mogoče to, da je *discman* še včeraj, takrat, ko ga je kupil, predstavljal zadnji dosežek tehnike, nekaj, kar bo določalo njegovo prihodnost in prihodnost vseh, a se je izkazalo, da je bil le slepo črevo razvoja. Majhen srebrn neleteči krožnik.

»Nič,« se je zasmejal, »pozabi. A ni idiotska naprava?«

»Poskušam se spomniti, ali sem to kdaj uporabljala.«

Pritisnila je na gumb in mali srebrn krožnik se je odprl.

»Saj je še CD notri.«

Izluščila ga je iz naprave.

»Motörhead, *Ace of Spades*. A smo žagali včasih?«

Če je to ta CD, potem točno ve, kdaj je nazadnje uporabljal tale *discman*. »A dela?«

Pogledal je v vrečko in odkimal.

»Brez baterij ne, te sem pa, zgleda, pustil v avtu.«

»Škoda,« je rekla, vložila CD v *discman* in ga zaprla.

»A si pustil avto na postaji?«

»Na Župančičevi.«

Hotel je prihraniti čas in se je skušal pripeljati čim bližje Cankarjevi ulici, in ker se je po nekem čudežu v sosednji ulici prikazal prazen parkirni boks, je vanj stlačil svoj C8 in bil v treh minutah pri Tini.

»Če si ga pustil na Župančičevi, potem si šel najbrž skozi Leninov park?«

»Leninov park?«

»Tisti trikotnik zelenega med Župančičevo in tisto malo ulico ob tem robu, ki gleda sem, in med Figovcem. Bil je že Park Ajdovščina, zdaj mislim, da se imenuje Argentinski ali tako nekako.«

»Poznam ime. Včasih je bila v bližini bencinska, v kateri so mulci kupovali alkohol. Ni minil večer, da ne bi dobili prijave zaradi kršenja javnega reda in miru. Preseneča me, da ga tudi ti.«

»Ko sem bila majhna, me je tja vozila babica. Zanj je bil to zmeraj samo Leninov park, kar se mi danes zdi precej zanimivo. Bila je stara Ljubljančanka, iz družine, ki je po vojni precej izgubila, in je bila zadnja, ki bi bila srečna v

komunizmu, kot je sama imenovala tisto prej. Ampak park je bil zanjo zmeraj samo Leninov, tudi kasneje. «

»V Leninovem parku so drevesa.

V Leninovem parku je celo skladišče semen. «

»Kaj? «

»Neka pesem iz časov, ko je bil park še Leninov. Ta verz sem si zapomnil. In danes se ne imenuje Argentinski, ampak Park slovenske reformacije. Zakaj te zanima, ali sem šel skozi ta park? «

Za trenutek se je namrščila, potem pa odpila požirek kave, kot bi hotela pridobiti sekundo za to, kar bo povedala.

»Zakaj? «

»Potem si videl tisto staro brezdomko z vrečkami? «

»Sem jo, ja. «

Ko se je sprehodil po pločniku ob robu parka in ne po diagonalni poti, ki je peljala poševno čezenj in na katero je mislila Tina, je ležala na klopi komaj kakšen meter v notranjosti zelenega območja. Okoli nje so bile vrečke, nekatere na klopi, druge na tleh pod njo. Starka je neutrudno vlačila svoje vrečke po mestu že vse, odkar je Taras prišel v Ljubljano, se pravi zadnjih trideset let. Nisi je mogel zgrešiti in ves ta čas se mu je zdelo, da se pravzaprav ne spreminja, zato ga je presenetilo, ko jo je tokrat zagledal. Videti je bila obupno stara in utrujena, obupno celo za klošarko.

»Vsakič, ko jo srečam, in zadnje čase jo pogosto, ker se mi zdi, kot da se ne premakne iz tega parkca, me popade slaba vest. Nekaj bi morala napraviti, samo ne vem, kaj. Zadnjič sem ji hotela dati nekaj drobiža, ampak ga sploh ni

vzela. Kot da me ne bi opazila. A si jo zavohal?«

Jo je.

»Kot bi gnila pri živem telesu. Ali nimamo v tej državi neke službe, ki naj bi se ukvarjala s takšnimi reveži?«

Skomignil je. Verjetno, da jo imajo.

»Če se ji sploh še da pomagati.«

»Kako?«

Pogledala ga je, presenečeno in očitajoče.

»Zmeraj se da.«

»A res? Pred časom, pred kakšnim letom, sem na cesti v Šiški zbil mačka. Enega tistih potepuških ...«

Žival je skočila iz smetnjaka in stekla pred njegov avto, zapeljal je čeznjo in maček se je, čeprav prelomljen, pobral in zdivjal v bližnji grm za obcestnim jarkom. Imelo ga je, da bi se odpeljal naprej, a se je ustavil, stopil do grma in sredi vej zagledal umirajočo žival, ki ga je gledala z velikimi očmi, ki jih nikoli ne bo pozabil.

»Ne govorim o mačku,« je rekla. »Človek ni maček.«

Čakala je, da ji bo pritrdil ali vsaj kaj dodal, a je pogledal na uro na steni, pobral pištolo, jo vstavil v tok in položil v vrečko, in šele ko si je obuval superge, navrgel:

»Ko sem bil še pri uniformirancih, so na Povšetovo pripeljali nekega pisatelja.«

Taras je bil dežuren, pisatelj pa pijan in je prespal tam. Zjutraj, ko se je zbudil, je, preden so ga izpustili, z njimi popil kavo in povedal zgodbo ...

Zgodbo o tem, kako so njega in mamo med drugo svetovno vojno deportirali v Nemčijo in kako je preživel

bombardiranje Dresdna. Nastanjen je bil pri nemški družini na obrobju mesta, in ko so začele padati bombe, je stal na vrhu stopnic, ki so peljale v klet. Zračni udar ga je pahnil po stopnicah in mu zlomil roko, ampak to ni bilo tisto, kar mu je ostalo, kar ga je peklo ...

Po bombardiranju je šel do mesta in ob reki – Taras je pozabil, katera reka teče skozi Dresden – videl esesovce, ki so streljali ljudi, ki so goreli zaradi fosforja iz letalskih bomb. Ni se jim dalo pomagati, ker se fosforja ne da pogasiti. Niti voda, v katero so skakali, ga ni mogla.

»Naredili so, kar so edino lahko.«

Pobožal jo je po laseh in jo na hitro poljubil; ob tem se je zmeraj počutila neprijetno, umazano. Kot bi v Tarasa že zlezl občutek krivde, kot bi komaj čakal, da odide in uredi v svoji glavi, kar je pač moral urediti, preden se bo lahko prikazal doma.

Naredili so, kar so edino lahko? Streslo jo je.

.

Odklenil je vrata na sovoznikovi strani in položil vrečko s pištolo na sedež. Potem se je sprehodil okrog avtomobila, zlezl vanj, vtaknil ključ v ključavnico in ga obrnil. Celo tak preprost gib je čutil v posranem komolcu. Z motorjem se je prižgal tudi radio in ujel nekaj medlega, nekaj angleškega in bedastega. Odprl je predal na armaturki, pograbil paketek baterij in jih vstavil v *discman*. Zatlačil si je slušalke v ušesa in navil na polno.

*If you like to gamble, I tell you I'm your man,
You win some, lose some, all the same to me ...*

Klical jo je Aleksander. Čez pol ure bo doma. Rutinsko, vse bolj rutinsko postaja tole najino skrivanje, je pomislila, ko je šla skozi stanovanje in preverila, ali ni ostala za Tarasom kakšna izdajalska sled. V spalnici, v kopalnici ali v kuhinji, kjer je pomila eno kavno skodelico. Potem je šla do hladilnika, vzela iz njega jogurt in se spravila pred televizor.

Sprehajala se je po kanalih. Filmi, ki so se začinjali, so se ji zdeli bedasti ali vsaj nezanimivi, gledljivih je bilo že pol mimo, na Eurosportu je bil posnetek ravninske etape, in ko je šla že tretjič čez vse, je spoznala, da ji sploh ni do televizorja, da ji možgani nenehno skačejo k podobi drobne starke, obdane z vrečkami kot z nekakšnimi utrujenimi, ostarelimi baloni.

Je šel Taras lahko mimo nje, ne da bi se ga vsaj malo dotaknilo? Vstala je s kavča, odprla hladilnik in vzela iz njega sir in salamo ter pripravila sendvič. Še enkrat pobrskala po hladilniku in našla čokoladno mleko, dala oboje v vrečko, nataknila sandale in zapustila stanovanje.

Pred lokali na Čopovi je bila še gneča, hrup, ki je utihnil takoj, ko je izginila v podhodu pod Nebotičnikom. Tišina jo je spremljala vse do parka, kjer je poiskala klop z žensko z vrečkami in svojo obesila, na zeleno leseno desko nad njenimi nogami. Upala je samo, da je ne bo zjutraj spregledala v množici drugih.

Torek

2. POGlavJE

»Kako se ti da ...?« je zamomljala Alenka.

Skoraj takoj za tem, ko je Taras utišal budilko na telefonu na polici nad svojo glavo, je njegova žena že zaspala nazaj. Pet zjutraj je bilo in Taras je upal, da bo zrak zunaj manj postan, kot je bil v njuni spalnici, čeprav sta spala pri napol odprtem oknu.

Petnajst minut kasneje je zapuščal obrobje Ljubljane in po regionalni cesti kolesaril proti Polhovemu Gradcu. Skoraj prazna je bila, in ko se je s svojim gorskim kolesom, na katerega je namestil tanke in gladke gume, ker je večinoma kolesaril po asfaltu, z dobrimi dvajsetimi kilometri na uro prebijal skozi gost, mirujoč zrak, se je zdel ta še znosen, čeprav niti zdaj ne bi mogel reči, da je bil svež. Pregreta noč ga ni mogla ohladiti, in ko bo nanj posijalo sonce, ki se je zdaj dvigalo za njegovim hrbtom, bo zavrel.

Sprva se ni pretirano naprezal, poskušal je ujeti ritem na, kot se reče, zgornji meji udobja in prihraniti moči za zadnjih šest kilometrov, ko se je cesta vzpela, ter takrat pognati, če bi se mu dalo. Uro in pol po odhodu doma je bil pri cerkvi na

Črnem vrhu. Kljub temu da je kolesaril že nekaj sezon, je to traso odkril šele letos, in ko je bil pri cerkvi tretjič ali četrtič, jo je celo poguglal. Sveti Lenart, zavetnik jetnikov in porodnic, je bil njen svetnik. Tudi za to je moral vprašati splet. Od vseh let pri verouku mu je ostal samo gasilski Florijan.

Na klopi pred cerkvijo je prepoteno majico zamenjal s svežo iz majhnega nahrbtnika. Potem je še nekaj časa gledal hribčke v okolici, pa v dolino, iz katere se je dvigala rahla meglica, in ni si mogel kaj, da ne bi, kot pravzaprav vsakič, pomislil, kako lepa je Slovenija. Ne samo tu, v teh gričih v okolici Ljubljane, povsod. Preveril je klice na telefonu, ki ga je pred vzponom utišal. Nič ne gre človeku, ki z zadnjimi močmi rine v hrib, tako na živce kot dolgo, neusmiljeno zvonjenje. Ni pričakoval, da bo kakšen neodgovorjen klic, a sta bila, Drvaričev in Brajčev in še Drvaričevo sporočilo.

Ob devetih pri meni.

Vstal je in sedel na kolo in se odrinil proti kratkemu, a strmemu klancu, ki je s hribčka peljal proti raztegnjeni vasi in od tam v dolino, ter mimogrede pozdravil starko, ki je bila očitno namenjena na pokopališče ob cerkvi. Ni mu odzdravila; nekaj na njem ji ni bilo všeč.

Ob cesti pod vzpetino, na kateri je stala cerkev s pokopališčem in ki bi ji pripisal poštenih petnajst stopinj naklona (pa raje več), je stal bife s teraso, na kateri bi zdaj z največjim veseljem popil kavo, ampak kaj, ko je bil odprt samo ob vikendih. Jo bo moral v službi. Če bo hiter, bo ta kava še pred pol deveto, še pred Drvaričem.

»Vem,« jo je prekinil, ko mu je želela povedati za sestanek ob devetih. »Je povedal, za kaj gre?«

»Ne.«

Pomislil je na to, da bi jo še pred pogovorom zvelkel na kavo in ga pustil čakati, vendar je vedel, da ta kava ne bi bila čisto prava. Bedak ali ne, vendarle je šef.

»Ja, nič, dajva to opraviti, bova šla potem na kavo. Takrat bosta sicer tukaj že tudi Lolek in Bolek ...«

»Mislim, da sta bila Brajc in Osterc tukaj že pred menoj. Brajc me je klical že okrog pol osmih, ampak ni povedal, zakaj.«

»Ja, saj je mene tudi.«

Sledil ji je po hodniku in opazoval njeno zadnjico v kavbojkah. Niti najmanj ga ni zanimalo, kaj mu ima povedati Drvarič. Ne zdaj ne nikoli.

»Sabina, pojdi ti s temi, ki so že tukaj, v park,« je rekla starejša vzgojiteljica mlajši kolegici v vrtcu Franceta Prešerna, umeščeneja med ameriško ambasado, pa Narodni muzej na drugi strani ene ceste in Zunanje ministrstvo na drugi strani druge. Imenitna družčina, zaradi katere je imel tudi sam vrtec imeniten status in klientelo. Tej ni bilo treba vstajati tako zgodaj kot kje v Šiški ali na Fužinah, zato ob sedmih zjutraj v njem ni bilo veliko otrok, nekaj pa le. In te je hotela spraviti starejša vzgojiteljica na zrak in najbrž tudi sebi malo olajšati jutro. Edino, kar je temu vrtcu manjkalo, je bilo spodobno igrišče. Ob poletnih dneh so se s tal, iz katerih ni in ni hotela pognati trava, dvigali oblaki finega prahu, ki se je zažrl povsod in dražil na kašelj.

»Seveda se da,« je rekel človek s Snage, ki so ga poslali, potem ko so na občino poslali prošnjo za pomoč, »ampak potem vi eno leto ne smete obratovati.«

»Obratovati?«

»Ja, zaradi otrok. Ni je trave na svetu, ki bi lahko zrasla, če se po njej dnevno podi ... Koliko pa je vaših?«

Sto dvainštirideset v sedmih oddelkih. Po dveh sestankih so opustili misel na travo in se odločili za nakup plošč iz tartana.

»Naj jih peljem v Tivoli?« je vprašala mlajša.

Starejša je odkimala. Do sicer lepo ograjenih igral v Tivoliju je bilo predaleč, poleg tega nanje ne bi šla nikoli sama. Prevelika so, prenevarna za eno samo spremljevalko, še posebej zato, ker igralni prostor po sredini preseka grič, poraščen z grmovjem, in je zato nemogoče z enim samim pogledom zaobjeti ves prostor, kamor lahko stečejo, zaidejo, se skrijejo živahni otroci.

»Pelji jih v ta park, Argentinski ali kako je že. Do zajtrka morate biti tako ali tako nazaj.«

Pet jih je bilo, teh, ki jih je mlajša zaposlena postavila v vrsto, v dva para in pol, in sama prišla za roko prvega. Ni bila prepričana, ali sama sploh sme peljati otročad izven visokih železnih ograj, pravilnika pač ni poznala na pamet, a saj Greta, tako je bilo ime starejši, nikoli ni prav veliko dala na, kot je sama rekla, gluho črko zakona, ob čemer je mislila na Zakon o vrtcih, ki je s pravilnikom o normativih za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje urejal izhode malčkov zunaj ograje vrtca. Ob tem se je Sabina vsakič znova vprašala, zakaj

gluha in ne recimo slepa črka zakona, ker črk pač ne poslušamo, ampak jih beremo, a je bila seveda dovolj pametna, da je to obdržala zase. Greta je bila še iz časov, ko starši ob vsaki praski, ki so jo njihovi otroci prinesli domov, niso najprej tekli k družinskemu odvetniku in šele nato k zdravniku, in ravnateljica vrtca je zaradi tega s strahom odštevala mesece, ki so še preostali do novega leta, ko bo šla gospa Greta v pokoj.

Samo da pridejo brez težav do parka. Ozrla se je po skupini za seboj. Za roko je držala najbolj živahnega, Jana, za njo sta stopicala Maja in Tilen, za njima Jaka in Lina. Sama jih je razporedila v pare, sicer se do zajtrka sploh ne bi vrnili. Če bo Jan dal mir, in nič ni kazalo, da bi se mu ob tej uri dalo trmoglaviti, bo tole povsem sprejemljiv sprehod. Kasneje bo res prevroče.

Spustila jih je med kostanjeva drevesa ob nizkem zidu iz velikih kamnitih kvadrov, prekritih z betonom, in sedla na klopi. Park, ki ga je po sredini v nekakšni diagonali sekala asfaltna pot, je bil skoraj prazen. Na drugi strani poti, po travnatem trikotniku, je nekdo spustil psa, sicer ni bilo nikogar. No, pravzaprav je nekdo bil. Na klopi, na robu kvadranta z igrali in drevesi, je ležala ženska, ki jo je že nekajkrat videla tukaj. Brezdomka z vrečkami. Očitno je še spala.

»Vzgojiteljica, a se gremo kdo se boji črnega moža?«

Pred njo je stala Lina, ljubek otrok pri štirih letih, s kitkami, debelimi očali, debelušne postave. V roki je držala veliko sivo plišasto podgano, ki je imela na trebuh prišite tri mladičke. Nikamor ni hotela iti brez nje in večkrat jo je že morala trgati iz rok Janu in še komu, ki je hotel ločiti male

podgane od njihove matere. Navijala je zanjo, upala, da se bo potegnila in razvila v lepo punco, lepšo od že zdaj brezhib-nih razvajenk, ki jih je bilo v njeni skupini polno. Vstala je.

»Se gre še kdo?«

Še Jaka in Maja sta se jima pridružila, Jan in Tilen sta izbrala igrala, in preden ju je pustila sama – no, oddaljena kakšnih deset metrov –, jima je naročila:

»Ne čez potko in samo po nižjih igralih.«

Sredi igral je kot kakšno okostje velikanskega dinozavra kraljevalo na boku ležeče drevesno deblo z delno požaganimi vejami, olupljeno, namenjeno za plezanje, a je sčasoma zaradi uporabe in zaradi tega, ker je bilo polakirano, postalo tako gladko, da še sama ne bi šla gor, kaj šele da bi spustila nanj štiri leta starega otroka.

»In nikakor ne tja gor. Jasno?«

Tilen je pokimal.

»Jan?!«

Bodoči vladar sveta jo je predrzno gledal, a je naposled tudi on pokimal. Hotela je dodati, da bodo šli sicer takoj nazaj, a ne bi imelo smisla. Z enim očesom bo tako ali tako morala viseti na njem.

Kdo se boji črnega moža je bila preprosta igra, vsaj oni so se jo tako igrali. Odšla je do potke, ki je sekala park, tam malo postopala, da so se ji mulčki prikradli izza hrbtna, se je dotaknili, in ko se je obrnila in zavpila: »Buuu!« so stekli do lesene hiške kakšnih petnajst metrov stran in se skrili vanjo. Ona je nato malo rjovela in skakala okrog nje, otroci so navdušeno kričali. In tako kakšnih ... tudi dvajsetkrat.

Ni štela, ampak moralo je biti petič ali šestič, ko je predlagala kratek odmor.

»Ne, ne, ne ...« so vpili otroci.

»Samo malo. Črni mož je utrujen.«

Sedla je na klop in pogledala na telefon. Še petnajst minut in odrinejo, sicer bo kakav ali čaj, karkoli že bo danes, mrzel, kar v tej vročini niti ne bi bilo tako slabo. Pogledala je po skupini treh, ki so se skrili v hiško in si očitno našli drugo igro. Stara je bila petindvajset let in ni si znala predstavljati, da bi jo po celodnevem ukvarjanju z otroki kakšen pričakal še doma. Čeprav, enkrat bo treba, je pomislila in s pogledom zavila proti dinozavrovemu deblu. Ni ju bilo tam. Stala sta za njim in nekaj pobirala s tal. Potem sta vstala in tisto nekaj, stare kostanje najbrž, zagnala ... Ni videla, kam, ker sta ji zakrivala pogled. Vstala je in zavpila:

»Jan, Tilen ...«

Niti trznila nista. Še enkrat sta vrgla, kar sta našla na tleh. Stopila je proti njima in za njo še trojica iz hiše, ki jo je pritegnilo njeno vpitje.

»Ej, vidva!«

Obmetavala sta žensko na klopi. Stekla je proti njima in ju zagrabila za roki.

»Za tole jih bosta pa slišala. Kaj se gresta!«

»Saj se ne premakne,« je rekel Jan in se ji skušal iztrgati iz prijema.

Besno ga je pogledala in s prstom pokazala, naj zgine proč. Stopil je korak nazaj in se ustavil.

»Saj se ne premakne.«

Obrnila se je proti ženski, ki je ležala kakšne tri metre stran, obdana in prekrita z vrečkami, ki so morale biti neka-ko pritrjene, privezane nanjo, sicer bi jih že odneslo. Le kaj je v njih, je pomislila in stopila bliže.

»Počakajte tam,« je rekla otrokom, ki jih je čutila za hrbtom.

Stopila je skoraj povsem do nje in se spraševala, kaj bo, če se bo zbudila, ko je komaj zaznavna sapica premaknila vrečko, ki ji je zlezla ob obraz, in odkrila nekaj, za kar sprva ni vedela, kaj naj bi bilo. Kot bi starki nekdo zlil pokvarjen jogurt še z nečim ... na glavo, na lase, ki so bili tam tudi delno ožgani. Stopila je bližje, tako blizu, da je zavohala smrad človeškega telesa, ki se ne umiva in se ne preoblači, in v jogurtu, ki ni bil jogurt, zagledala majhne, bele črvičke, ki so se pasli na človeški krvi in možganovini.

Zakričala je in stekla proti otrokom, ki so zavpili skupaj z njo in kriče in nasmejani zdirjali v leseno hiško.

»Kako smo?« je vprašal Drvarič in igral dobro voljo.

Pri ljudeh, kot je bil Drvarič, je bila zanimiva ta stalna, zmeraj čuječa odsotnost avtentičnosti. Takšni se niso zasmejali, ko bi bilo kaj smešno, ampak samo po vnaprejšnjem premisleku. Tako zelo so znali zatolči primarne odzive organizma, da si Taras ni znal predstavljati, da bi Drvarič recimo zaklel ali vsaj zajavkal, če bi se udaril s kladivom po prstu, če tega ne bi vseboval vnaprej napisan scenarij. In ni ga, ne Drvariča ne njemu podobnih, ustavilo to, da so zato delovali nekako z zamikom kot kakšni igralci amaterskega

gledališča, ki so si zastavili prezahteven cilj. Ali ne opazijo, da mi vemo, da poskušajo odigrati nekaj, kar niso, se je vsakič znova vprašal Taras. Tudi tokrat.

»Dobro,« je rekla Tina.

»In še bolje bomo,« je nadaljeval Drvarič in s pogledom ošinil Tarasa, komaj zaznavno očitajoče, kot najbrž ošine igralec soigralca, ki je na odru pozabil povedati svojo vrstico. »Nekaj imam za vaju.«

»Zjutraj nisem slišal telefona. Kolesaril sem,« je rekel Taras.

Tina je s kotičkom očesa od strani ošvrknila Tarasa. Zakaj se zaganja v Drvariča tudi takrat, ko to ni potrebno? Zdaj, recimo, ni bilo. Seveda je lahko človek ob pol sedmih zjutraj kjerkoli, ni pa treba šefu razlagati, da se ti ni dalo dvigniti telefona, ker si se pač rekreiral.

»Zjutraj si šel na kolo?«

»Da se mi ne upre dan, še preden se začne.«

Evo, spet.

»Ja, ja,« je zamomljal Drvarič, ki se mu ni dalo prepirati s Tarasom ali pa ni razumel.

»Torej, eno luštno reč imamo za našo damo, če se boš ti strinjal s tem?«

Taras je molčal.

»Sem tja poslal že Brajca, ampak sem mislil, da bi to prevzela Tina ob tvoji asistenci, seveda. Ti boš imel v prihodnjih dneh tako ali tako nekaj dela, a ne?«

»Ne,« je rekel Taras, »ne da bi vedel.«

»A nimaš pojutrišnjem na sodišču sestanka s Petanom?«

Taras je prezirljivo pihnil skozi zobe.

»To sta dve uri, plus vožnja tja in nazaj.«

Drvarič je zmajal z glavo.

»Upam. Nimaš torej nič proti temu, da damo Tini njen prvi, če lahko tako rečem, morilski primer?«

»Navdušen sem,« je rekel Taras.

Mogoče je samo zvenelo tako, mogoče je spet letelo na Drvariča, a jo je kljub temu zapeklo, ker bi se dalo razumeti tudi drugače.

»Je pa ekipa popolna? Sprašujem zaradi dopustov. Kar koli daljšega od dveh dni štirinajst dni vnaprej, prosim.«

»Brajc in Osterc gresta jutri na sindikalca, ampak za en dan.«

Plus dva dneva, kolikor ju bo Brajc potreboval, da pride k sebi.

»Kam se gre letos?« je vprašal Drvarič.

»Budimpešta.«

»Budimpešta? Za en dan?«

Potem je nekaj časa premleval enodneвно Budimpešto, kot bi računal v glavi, in končno vendarle zaključil:

»Ja, no, za en dan, saj.«

»Oprostite,« je rekla Tina, »kateri primer ste imeli v mislih?«

»A še nisem povedal? Aja. V tem parku tam za GPU-jem, katerega imena si nikakor ne morem zapomniti ...«

»Leninov park,« je pomagal Taras.

»Leninov? Še zmeraj?«

Taras je prikimal.

»A res? No, v tem parku so našli mrtvo žensko. Brajc je že tam, tako da sklepam, da NFL in ISM tudi. Samo še vodi preiskave manjka.«

»A je tale mrtva ženska,« je vprašala Tina, »mogoče brezdomka, ki je v tem parku spala na klopi?«

»Ja,« je rekel Drvarič. »Jo poznaš?«

Nasmehnil se je in pogledal Tarasa.

»Nič bat, saj ti bo kolega pomagal.«

3. POGlavJE

Brajčeva ura je zazvonila ob sedmih. Ura na majhnem rdečem radiu z oranžnimi oglasnimi številkami, radiu, ki sta ga dobila kot poročno darilo in ki se je nekako izmaknil Excelovi ločitveni tabeli in mu je bil zaradi tega neznansko ljub. Uporabljal ga je samo za bujenje, čeprav bi seveda to isto lahko počel s telefonom in bi si tako prihranil vstajanje ob najbolj nečloveško predirnem, kovinsko-digitalnem in neprijetnem zvoku, kar jih je obstajalo.

Zavzdihnil je, ko se je obrnil na desno, da bi ga dosegel in izključil, ter pri tem z nosom potegnil po blazini, ki je bila prepojena s kislim vonjem po prekletem poletju, ki ga je sovražil zaradi vročine, kot je sovražil zimo zaradi mraza in pomlad ter jesen zaradi vlage ali listja, ki bi ga moral grabiti z vrta, čeprav ga ni, ali česarkoli že pač. Če bi bilo po njegovem, se ljudje ne bi naseljevali v krajih s temperaturami pod osemnajst stopinjami in tam, kjer te zlezejo čez petindvajset, in tudi ne v krajih z dežjem, ki pada non stop ali pa sploh ne. Nekoč si je vzel čas in brskal po spletu, da bi ugotovil, ali tak kraj obstaja, in ko je olajšan že skoraj ugotovil, da ne, da

je povsod kaj narobe in da torej tudi milijardam drugih po svetu ni pretirano bolje, če sploh, je Googlevo okence izvrglo Las Palmas z najnižjimi, januarskimi, temperaturami okrog osemnajst in najvišjimi, avgustovskimi, ki se ustavijo pri petindvajsetih.

»Glej ti njih ...« je razočarano bleknil in nekaj časa strmел v fotografije največjega mesta Gran Canarie. »Palme in to,« je dodal čez nekaj časa in se zazrl skozi okno svoje dnevne sobe ter se s pogledom zataknil ob edini smreki, obkroženi s tremi brezami.

Z blazino pod pazduho se je sprehodil do balkona v prvem nadstropju družinske hiše, ki je bila načrtovana za dve družini, zdaj pa je v njej bival sam, dokler se z nekdanjo ženo ne dogovorita, kako in kaj z njo, in z dvema kljukicama pripel blazino, prepojeno z znojem, na vrv za perilo. »Ni ga boljšega proti bakterijam, kot je ultravijolično sevanje,« je bil nekoč prisiljen poslušati Goloba. »Če bi obesil vrečko z umazano vodo na nahrbtnik ... Recimo, da si nekje v divjini. Če bi se z njo sprehajal ves dan po soncu, bi lahko zvečer mirno popil vsebino te vrečke ...« Bla, bla, bla. Kateri kreten bi se s polivinilasto vrečko, polno vode, sprehajal po divjini? Najbrž se še Taras ne bi.

Na ponev je vrgel kepico masla, počakal, da se je skoraj raztopilo, ga še malo dodal in, eh, jebiga, samo enkrat se živi, še malo, še eno kepico, in potem nanj previdno, da ne bi razlil rumenjaka, dodal tri jajca, in ko so zakrknila, še dve rezini slanine. Medtem ko je ta kombinacija prijetno cvrčala v ponvi, je pristavil džezvo in čakal, da se oboje nekako

scvre oziroma zavre. Stopil je do okna, kot da ne bi bil malo prej na balkonu, da preveri, kakšno vreme ga čaka ta dan. Izza vogala se je plazila žareča krogla, plazila po eni sami ljubi nebesni modrini, in Brajc je v mislih, ker se mu na glas ni dalo, preklel tako kroglo kot modrino in še manjkajoče oblake, čeprav sta bili ti tegobi – se pravi modrina in pomanjkanje oblakov – na neki način eno in isto.

Ko je zazvonil telefon, je bil spet v spalnici, kjer je iz omare z oblačili odbiral, kar bo tisti dan navlekel nase, in jezno opazil, da bo treba kaj dati v pralni stroj, sicer kmalu ne bo nič svežega več. Ob zvonjenju je s pogledom ošinil utripajoče oglate številke z rdečega radia. Kazale so sedem in petintrideset minut. Nejevoljno, kot že celo jutro, je pritisnil na tipko.

»Ja?« je rekel in potem še enkrat ali dvakrat »ja« in »aha« in na koncu »bom zrihtal,« potem pa pobrskal po imeniku in kliknil na Tarasa. Kolikor se on spomni, je Taras še vedno šef, zato pravzaprav ne ve, zakaj niso zagnjavili njega.

Taras se ni oglasil.

»Pa ja več ne spi?« je zamomljal in kliknil Osterčevo številko.

Dolgo je zvonilo, in ko se mu je zazdelo, da je Osterc končno pritisnil tipko, za trenutek, je zveza izginila. Me je odjebal, je pomislil Brajc, ali se je samo iztekla tista količina tu-tujev, preden ti mašina sporoči, da nima smisla vztrajati? Poklical je še enkrat, zdaj Osterc ni bil več dosegljiv. Namr-goden je poiskal Tinino številko. A v tej državi nihče več ne dela?

»Jep,« je rekla in zvenela zadovoljno, kot bi bila ta trenutek nekje, nekje ..., kaj pa ve, v Las Palmasu na Gran Canarii in ne v Ljubljani, ki se je pripravljala na peklensko vroč poletni dan. Odstavil je ponev s štedilnika, zadnjo sekundo, preden bi vse na njej zažgal. Ta možnost ga je še dodatno vznejevoljila.

»A si še doma?« je vprašal.

»Jep,« je rekla še enkrat. »Samo še pozajtrkujem. A je kaj nujnega?«

»V bistvu ... Ma, ne, bom že sam zrihtal.«

Pogladil se je po trebuhu. Nič ni nujnejšega od zajtrka. In če si ga sam ne pusti vzeti, ga tudi drugim ne bo kradel. Na jajca s slanino je stresel sol, več, kot se je zlagal zdravniku, tudi jajc je bilo več, kot jih je priznal, in še poper, po katerem ga ta ni povprašal, si odrezal kruh in zavzdihnil od ugodja. Za trenutek, za grozljiv trenutek je celo pomislil, da mu bo mrtva klošarka pokvarila zajtrk. Ne bo. Še pes ima rad pri jedi mir.

.

Medtem ko je Brajc praznil svojo ponev, je Osterc tlačil otroka v avto, da bi ju zapeljal v šolo, še prej pa ženo v službo, če bo to mogoče, glede na tudi tokrat prepozno uro, ob kateri so se odpravljali od doma in za katero je žena, tudi tako kot zmeraj, krivila njega. Ne povsem upravičeno, čeprav je bilo res, da Osterc včasih pač ni znal biti hiter, in to predvsem zato, ker ni bil selektiven. Ko ga je sredi obuvanja mlajšega, ki bi to sicer moral opraviti že sam, navsezadnje to človek pričakuje od tretješolca, vendar je ta kot pame ten otrok ugotovil, da lahko v časovni stiski uspešno zaigra

nemočnega malčka, no, ko je sredi obuvanja tega malčka Ostercu zazvonil telefon, je mirno izpustil njegovo peto in čevelj, iz žepa potegnil mobilnik in pobrskal po tipkovnici ...

»A si nor?« je zavpila žena, mu ga izpulila iz rok in ga ugasnila. Ne samo da je prekinila zvezo, ugasnila, izključila ga je.

Osterc je poparjen dokončal obuvanje drugega sina in vso pot do Ljubljane stiskal zobe. Tam nekje pri bencinski črpalki na Barju se je oglasil:

»Brajc je bil. Lahko, da je v službi kaj narobe.«

»Bo že počakalo,« je rekla žena, ki je v mislih preračunavala, ali je bolje, da zamudi ona, knjižničarka s polovičnim delovnim časom, ali, in že spet, otroka.

»Kam gremo?« je vprašal Osterc, ko so zapeljali na Tržaško in se je bilo treba odločiti. Do šole njunih otrok na Bičevju bi moral čez sto metrov zaviti desno, za ženino službo v Šiški pa levo in pod Rožnikom ... Ni dobil odgovora, in ker se je razcep nezadržno bližal, je poskusil še enkrat.

»Kam ...«

»V šolo,« je odvrnila suho.

Raje jih posluša od direktorice kot od razredničarke mlajšega sina. Ta je znala biti prav strupena.

»A ne greva peš?« je vprašala Tina.

»Ne da se mi.«

Človeku, ki vstane ob petih zjutraj, da bi dve uri kolesaril, se ne da prehoditi slabih petsto metrov, kolikor jih je od njihove policijske postaje do parka?